Kommunene og bruk av Miljømerking i offentlige innkjøp

På oppdrag fra Barne og likestillingsdepartementet og Nordisk Ministerråd bistår Miljømerking Norge innkjøpere i bruk av miljømerker. Vi ønsker i den forbindelse å å minne kommunene om mulighetsrommet som ligger i bruken av Type 1 Miljømerker, som for eksempel Svanemerket og EU Ecolabel og andre tilsvarende merker. Direktoratet for Forvaltning og IKT (DIFI) lanserte 26. april en ny Miljøveiledning for offentlige innkjøpere. Denne klargjør bruken av ulike typer miljøkrav og miljødokumentasjon som de anbefaler skal benyttes. Veilederen viser tydeligere enn før hvordan de ulike verktøyene kan benyttes, hva man må passe på og hvor mulighetene ligger.

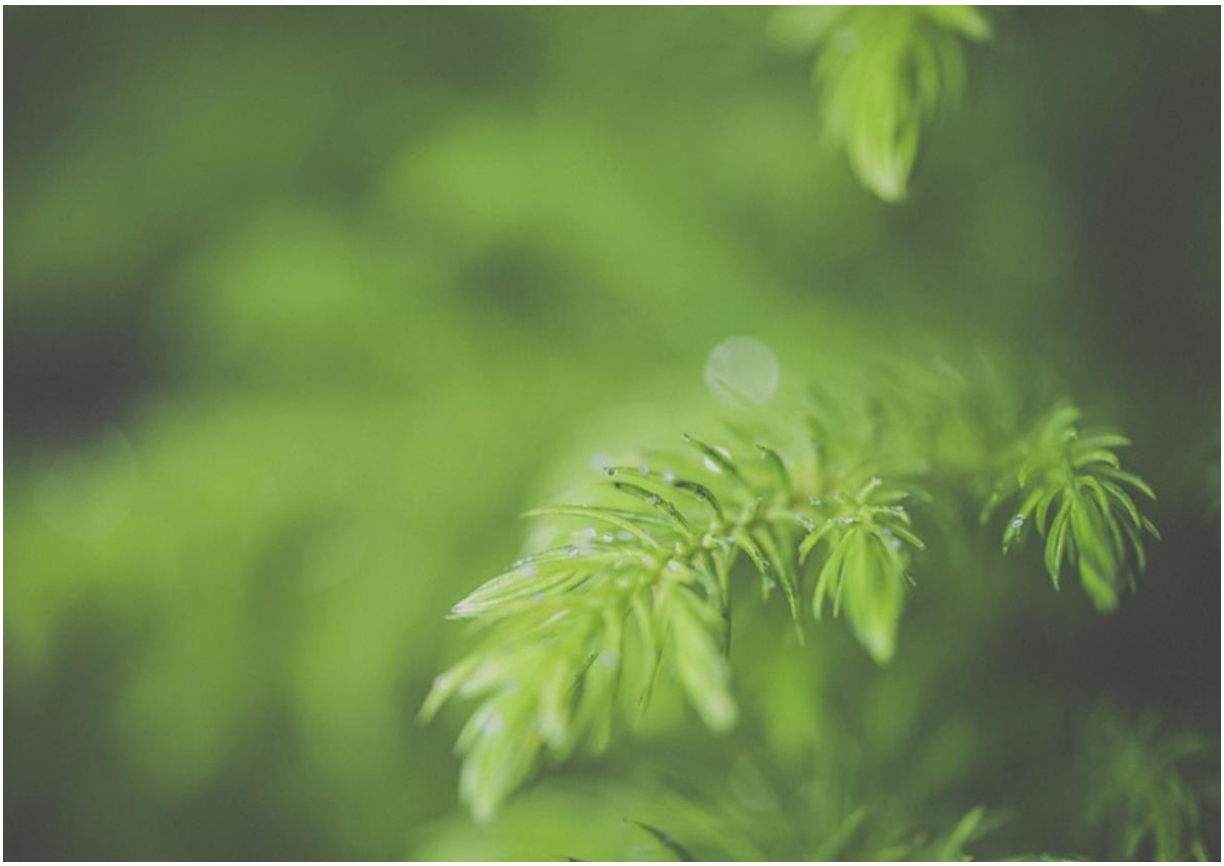

Fra og med 1. januar 2017 har offentlige innkjøpere kunnet benytte anerkjente merkeordninger mer offensivt enn før for å sikre seg leveranser med god miljømessig og sosial/etisk standard på anskaffede varer og tjenester.

Ved å benytte en anerkjent merkeordning sikrer man leveranser som oppfyller profesjonelt utviklede miljøkrav og som holdes faglig oppdaterte gjennom åpne og transparente revisjoner. Legger man disse kravene til grunn slipper innkjøper å utvikle egne krav og dermed forenkles miljøarbeidet i anskaffelsesprosessen betraktelig. I tillegg har en uavhengig og ikke-kommersiell part gjennomgått dokumentasjonen og foretatt kontrollbesøk på produksjonsstedet.

En konsistent bruk av merker i offentlig sektor vil også være effektiviserende for leverandørene. De slipper å forholde seg til stadig endrede og ulike krav, og dermed minskes administrasjonsbyrden ved dokumentasjon. Allerede i dag er det flere tusen virksomheter som leverer sertifiserte og merkede tjenester, og merkede produkter på det norske markedet.

Lisenser/sertifikater som dokumentasjon forenkler vurderingen av miljødokumentasjon fra tilbydere (evalueringen).

En konsistent bruk av anerkjente merkeordninger over tid gir et tydelig signal til markedet, bedre forutsigbarhet for miljøbevisste leverandører og ikke minst et klart konkurransefortrinn for disse leverandørene, slik det politisk er ønsket på veien mot det Grønne Skiftet.

Direktoratet for Forvaltning og IKT

DIFI sin veileder finner du **HER** :

- Presiserer at et miljømerke kan brukes som et krav «som sådan», eller man kan velge enkelte av de underliggende merkekravene
- Linker tydelig til Svanemerkets krav og listen over svanemerkede produkter
- Gir full anerkjennelse til Type 1 miljømerker ved å presisere at disse miljømerker som regel oppfyller forutsetningene i forskriften
- Linker til Global Ecolabelling Networks hjemmesider og anbefaler at Type 1 merker anses som tilsvarende merker
- Avklarer at merkeordninger som ikke har et livsløpsperspektiv bør gis lavere miljøscore
- Beskriver at EPD er en objektiv beskrivelse av miljøprofilen til en komponent, et ferdig produkt eller en tjeneste på en standardisert måte. Men at EPD til forskjell fra miljømerker ikke inneholder krav som skal være oppfylt, noe som betyr at både leverandøren med god og mindre god miljøprestasjon i markedet kan ha en EPD
- Åpner for at Svanemerket kan benyttes som dokumentasjon på kvalifikasjonskrav for tjenester innenfor områder der det finnes Svanekrav
- Tipser om at du bør informere markedet om «miljømerkingskrav» i en fremtidig anskaffelse i god tid før du lyser ut en konkurranse (veiledende kunngjøring)
- Informerer om at der innkjøper ønsker flere miljømerkede produkter i en rammeavtale, så kan man pålegge leverandøren å endre sortimentet i kontraktsperioden

DIFI har gjort et grundig arbeid og veilederen besvarer mange uklarheter som har uroet innkjøpere siden det nye regelverket ble lansert i 2017.

Miljømerking har utviklet en veileder sammen med de andre Bærekraftsmerkene der vi også har foreslått klipp og lim formuleringer til konkurransegrunnlag. Mer om disse her.

Trenger din kommune likevel hjelp og inspirasjon?

Miljømerking driver Nettverk for miljømerket innkjøp som per mai 2018 består av 33 private og offentlige virksomheter som kjøper inn varer og tjenester for mer enn 50 milliarder kroner.

Her er liste over deltakere i Nettverket:
http://www.svanemerket.no/innkjop/innkjopernettverk/deltagere/

Deltakelse i dette Nettverket kan bidra til å hjelpe kommunen helt i mål med miljøsatsingen samtidig som man sparer tid og penger. Nettverket bistår på følgende måter:

- Sammen med deltaker finne ut hvilke områder hvor miljømerking kan være et verktøy.
- Med basis i utvalget av miljømerkede produkter prioritere områder hvor det kan stilles offensive krav
- Samordne de to første punktene med planlagte innkjøp og legge en plan for miljøtilpasning fremover.

- Foreslå formuleringer for tildelingskriterier, tekniske spesifikasjoner og kontraktskrav med basis i miljømerking. Tar hensyn til juridiske begrensninger forbundet med å stille miljøkrav/bruke miljømerking.
- Bistå ved evaluering av innkomne tilbud.
- Miljømerking har inngående kjennskap til miljøsertifiseringsordninger som ISO 14001/EMAS, Miljøfyrtårn, Miljøvaredeklarasjoner (EPD, Paper Profile etc), Grønt Punkt, Blå Engel, FSC/PEFC og Økotex for å nevne noen. Vi vet hva de kan brukes til ifm offentlige innkjøp, styrker og svakheter. Og kan bidra til evaluering av disse ordningene opp mot hverandre.
- Gi detaljert eller overordnet informasjon om de mange krav som er utviklet av miljømerking og resultatene av miljømerkingen, og dermed motivere til bruk av Miljømerking.
- Tiltakene overfor kan gjøres som foredrag, møter, e-post kommunikasjon, via telefon, og eventuelt studiebesøk hos Svanemerkede virksomheter.
- Deltakere som har fulgt nettverkets råd har ennå ikke blitt felt i Klageorgan for offentlige anskaffelser KOFA.

Innkjøpernettverket arrangerer to seminarer hvert år, i tillegg til Svanekonferansen, gir ut nyhetsbrev og bidrar med kommunikasjons og pressesaker på miljø.

Kontaktinformasjon
tl@svanemerket.no

Tormod Lien, Oslo 16.05.2018

Nettverk for
miljømerket innkjøp